

Sygn. akt VIII Gz 237/18

POSTANOWIENIE

Dnia 14 czerwca 2018 r.

Sąd Okręgowy w Szczecinie Wydział VIII Gospodarczy

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSO Anna Górnik (sprawozdawca)

Sędziowie: SO Natalia Pawłowska-Grzelczak

SO Patrycja Baranowska

po rozpoznaniu w dniu 14 czerwca 2018 r. w Szczecinie

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w G.

przeciwko (...) spółce akcyjnej w W.

o zapłatę

na skutek zażalenia pozwanej na postanowienie Sądu Rejonowego Szczecin-Centrum w Szczecinie z dnia 13 marca 2018 r., sygn. akt XI GC 1213/17

postanawia:

oddalić zażalenia.

SSO N. Pawłowska-Grzelczak SSO A. Górnik SSO P. Baranowska

UZASADNIENIE

Zaskarżonym postanowieniem z dnia 13 marca 2018 r. Sąd Rejonowy Szczecin-Centrum w Szczecinie przyznał biegłemu sądowemu W. S. wynagrodzenie w kwocie 1.259,52 za sporządzenie pisemnej opinii.

W uzasadnieniu Sąd wyjaśnił, że w związku ze sporządzeniem opinii biegły sądowy wniósł o przyznanie mu wynagrodzenia w kwocie 1.259,52 zł uwzględniającej stawkę podatku VAT.

Przywołując regulacje zawarte w art. 288 k.p.c. w zw. z art. 89 ust. 1 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych oraz § 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 24 kwietnia 2013 r. w sprawie określenia stawek wynagrodzenia biegłych, taryf zryczałtowanych oraz sposobu dokumentowania wydatków niezbędnych dla wydania opinii w postępowaniu cywilnym Sąd Rejonowy uznał, że nie ma podstaw do kwestionowania poświęconego przez biegłego W. S. czasu na wydanie opinii obejmującego łącznie 32 godzin. W związku z tym zasadnym było zdaniem Sądu przyznanie mu wynagrodzenia za wykonaną pracę w kwocie nie wyższej niż iloczyn ilości przepracowanych godzin (32) i kwoty przysługującej biegłemu za godzinę pracy według stawki w wysokości 32 zł, który stanowi równowartość 1.024 zł netto.

Jednocześnie Sąd uznał, że wymagane kwalifikacje, potrzebny do wydania opinii czas i nakład pracy uzasadniają przyznanie biegłemu wynagrodzenia, zgodnie ze złożony przez niego rachunkiem, poprzez podwyższenie powyższej kwoty o podatek od towarów i usług, który na gruncie przedmiotowej sprawy stanowi kwota 235,52 zł.

Zażalenie na powyższe postanowienie w części przyznającej biegłemu wynagrodzenie ponad kwotę 590,40 zł złożyła pozwana. Zaskarżonemu orzeczeniu zarzuciła:

1. błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę postanowienia mający wpływ na jego treść polegający na bezzasadnym przyjęciu, iż sporządzenie opinii technicznej z dnia 28 lutego 2018 r. wymagało nakładu pracy w wymiarze 32 godzin, uzasadniających przyznanie biegłemu sądowemu mgr inż. W. S. wynagrodzenia w kwocie 1.259,52 zł podczas gdy rozmiar i stopień skomplikowania opinii nie uzasadniają takiego nakładu i czasu pracy,
2. naruszenie art. 93 ust. 1 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych poprzez zaniechanie przez Sąd I instancji obowiązku ustalenia wynagrodzenia biegłego i oparcie się jedynie na przedłożonym rachunku,
3. ***naruszenie art. 89 ust. 2 i ust. 3 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych poprzez nieprawidłową ocenę przez Sąd I instancji ustawowych przesłanek, tj. czasu i nakładu pracy biegłego,***
4. ***naruszenie przepisów postępowania, tj. art. 328 § 2 k.p.c. w zw. z art. 361 k.p.c. i ich błędne zastosowanie sprowadzające się do sporządzenia uzasadnienia zaskarżonego postanowienia poprzez pominięcie w jego treści istotnych dla sprawy okoliczności, a w szczególności nie wskazania i nie wyjaśnienia motywów podjętego rozstrzygnięcia o wysokości przyznanego biegłemu wynagrodzenia, w taki sposób, który umożliwia przeprowadzenie kontroli instancyjnej przedmiotowego postanowienia po jego zaskarżeniu.***

W oparciu o przedstawione zarzuty pozwana wiosła o zmianę zaskarżonego postanowienia poprzez przyznanie biegłemu sądowemu mgr inż. W. S. wynagrodzenia w kwocie 590,40 zł adekwatnego do nakładu pracy biegłego przy sporządzaniu opinii oraz zasądzenie od strony powodowej na rzecz pozwanego kosztów postępowania według norm przepisanych

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Zażalenie okazało się bezzasadne.

Na wstępie zaznaczenia wymaga, że zgodnie z art. 288 k.p.c. biegły ma prawo żądać wynagrodzenia za stawiennictwo do sądu i za wykonaną pracę. W myśl art. 89 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych biegłemu powołanemu przez sąd przysługuje wynagrodzenie za wykonaną pracę oraz zwrot poniesionych przez niego wydatków niezbędnych dla wydania opinii (ust. 1). Wysokość wynagrodzenia biegłego za wykonaną pracę ustala się uwzględniając wymagane kwalifikacje, potrzebny do wydania opinii czas i nakład pracy, a wysokość wydatków, o których mowa w ust. 1 - na podstawie złożonego rachunku (ust. 2). Wynagrodzenie biegłych oblicza się według stawki wynagrodzenia za godzinę pracy albo według taryfy zryczałtowanej określonej dla poszczególnych kategorii biegłych ze względu na dziedzinę, w której są oni specjalistami. Podstawę obliczenia stawki wynagrodzenia za godzinę pracy i taryfy zryczałtowanej stanowi ułamek kwoty bazowej dla osób zajmujących kierownicze stanowiska państwowe, której wysokość określa ustawa budżetowa (ust. 3). Wynagrodzenie biegłego będącego podatnikiem obowiązującym do rozliczenia podatku od towarów i usług podwyższa się o kwotę podatku od towarów i usług, określoną zgodnie ze stawką tego podatku obowiązującą w dniu orzekania o tym wynagrodzeniu (ust. 4).

Szczegółowy sposób określania wysokości wynagrodzenia biegłego reguluje rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości w sprawie określenia stawek wynagrodzenia biegłych, taryf zryczałtowanych oraz sposobu dokumentowania wydatków niezbędnych dla wydania opinii w postępowaniu cywilnym wskazując, że podstawą ustalania wynagrodzenia, a taka sytuacja zachodzi w niniejszej sprawie, jest stawka za godzinę pracy. Do obliczenia stawki przyjmuje się zasadniczo odpowiedni wskaźnik procentowy odniesiony do kwoty bazowej określonej w § 2 rozporządzenia.

W świetle przytoczonych przepisów nie ulega wątpliwości, że biegłemu W. S. powołanemu przez Sąd przysługuje wynagrodzenie za wykonaną pracę. Wysokość tego wynagrodzenia określa Sąd, uwzględniając wymagane od biegłych kwalifikacje oraz potrzebny do wydania opinii nakład pracy i poświęcony czas. Wynagrodzenie biegłych obejmuje zaś należność za czynności przygotowawcze i badawcze, łącznie z zapoznaniem się z aktami sprawy oraz za opracowanie opinii wraz z uzasadnieniem. Decydujący wpływ na wysokość wynagrodzenia biegłego ma przy tym czas rzeczywiście niezbędny do wykonania opinii w zakresie zleconym przez Sąd (orzeczenie SN z dnia 7 czerwca 1973 r., I CZ 86/73, OSNCP 1974, nr 4, poz. 74). Ilość godzin wskazana w karcie pracy biegłego przeznaczona na opracowanie opinii ma zatem niewątpliwie znaczenie dla ustalenia czasu potrzebnego do wykonania zlecenia.

W rozpoznawanej sprawie biegły do rozliczenia zastosował prawidłową stawkę wynagrodzenia za godzinę pracy, nie przekraczającą maksymalnej kwoty ustalonej według powołanych w uzasadnieniu zaskarżonego rozstrzygnięcia zasad. Skarżąca prawidłowości przyjętej przez Sąd Rejonowy stawki zresztą nie kwestionowała.

Pozwana w zażaleniu, podważając trafność orzeczenia w przedmiocie wynagrodzenia przegnanego biegłemu sądowemu, domagała się jego obniżenia przez weryfikację godzin przeznaczony na sporządzenie opinii. Ponadto, jak zdaje się sugerować pozwana, przedmiotowe orzeczenie zostało wydane z pominięciem rzetelnego przeprowadzenia postępowania, bez sprawdzenia ilości, zasadności i rodzaju czynności podjętych przez biegłego w związku z koniecznością sporządzenia opinii.

Sąd Okręgowy nie podziela zarzutów co do tego, że czas pracy biegłego przeznaczony na sporządzenie pisemnej opinii z dnia 28 lutego 2018 r. został zawyżony, a co za tym idzie przyznane biegłemu wynagrodzenie było nieuzasadnione. W karcie pracy biegły wymienił czynności, jakie wykonał w związku z opracowaniem opinii, jak również wskazał czas, jaki poświęcił na każdą z tych czynności. Pozwana natomiast nie wskazała w zażaleniu okoliczności pozwalających na przyjęcie, że podane w karcie pracy ilości czasu są tak rażąco wygórowane, że można od razu stwierdzić, iż niewątpliwie w rzeczywistości biegły wykorzystał znacznie mniej czasu niż to zostało wskazane. Pozwana zresztą w ogóle nie odniosła się do poszczególnych czynności w kontekście poświęconego na nie czasu. Podważając jedynie w ogólnym stwierdzeniu wiarygodność ustalenia czasu poświęconego na wykonanie opinii, nie sprecyzowała, jakie czynności wykonane przez biegłego jej zdaniem wymagały mniej czasu niż to wykazano w karcie pracy i jaki ewentualnie czas dla poszczególnych czynności byłby właściwy. Nie wskazała w jakim czasie biegły powinien poszczególne czynności wykonać, a od jakich powinien się powstrzymać.

W karcie pracy biegły wskazał, że czas poświęcony na wydanie opinii obejmował 4 godziny przeznaczone na analizę akt sprawy pod kątem możliwości zaopiniowania w zakresie wskazanym przez Sąd, a dotyczącym określenia kosztu naprawy w samochodzie B. (...) nr rej. (...), 2 godziny na szczegółową analizę zakresu i charakteru uszkodzeń pojazdu w celu określenia uzasadnionego zakresu naprawy pojazdu po szkodzie z dnia 17.03.2016 r., 3 godziny na analizę wskazanego kosztu naprawy pojazdu wskazanego przez stronę powodową, 3 godziny na analizę wskazanego kosztu naprawy pojazdu wskazanego przez stronę pozwaną, 2 godziny na analizę rynku lokalnego w zakresie stawek za rbg stosowanych przez nieautoryzowane warsztaty w 2016 r., 6 godzin na opracowanie ofertowego kosztorysu naprawy pojazdu w zakresie pozostającym w związku przyczynowo skutkowym ze szkodą z dnia 17.03.2016 z wykorzystaniem w procesie napraw części oryginalnych sygnowanych znakiem producenta pojazdu – części O, 4 godziny na opracowanie ofertowego kosztorysu naprawy pojazdu z wykorzystaniem w procesie napraw części oryginalnych nie sygnowanych znakiem producenta pojazdu - części Q i zamienników z grupy najwyższa jakość tj. PC PT i 8 godzin na opracowanie redakcyjne opinii (w tym maszynopisanie).

W tym miejscu wyraźnego zaznaczenia wymaga, że Sąd nie ma możliwości skonfrontowania twierdzeń biegłego z rzeczywistością, nie dysponuje bowiem żadnymi instrumentami pozwalającymi na kontrolowanie czasu poświęconego przez biegłego na wydanie opinii, także biegły nie ma obowiązku dowodzenia w tym zakresie. Zatem weryfikacja czasu pracy biegłego musiała zostać dokonana w zgodzie ze wskazanymi wcześniej przesłankami.

Także w orzecznictwie podkreśla się, że zarzuty dotyczące niewłaściwego czasu pracy biegłego są zazwyczaj niemożliwe do sprawdzenia. Ilość czasu, którą trzeba zużyć na określonej czynności, jest zależna od tylu czynników (wśród nich

także od indywidualnych cech wykonawcy i indywidualnych cech czynności), że podany w rachunku czas zużyty na wykonanie czynności może być z natury rzeczy skontrolowany tylko w przybliżeniu. Jeżeli więc nie istnieją ogólnie obowiązujące normy czasu wykonania danej czynności, kwestionowanie rachunku biegłego na tej podstawie, że czynność wymagała mniej czasu, niż to wykazano w rachunku, może być skuteczne tylko wtedy, gdy podane w rachunku ilości zużytego czasu są tak jaskrawo wygórowane, iż opierając się na zwykłym doświadczeniu życiowym można od razu stwierdzić, że biegły niewątpliwie zużył znacznie mniej czasu, niż podaje w rachunku (por. Sąd Najwyższy w orzeczeniu z dnia 18 sierpnia 1959 r., I CZ 82/59, OSN 2/1961 poz. 41).

Jak wskazano powyżej kwestia czasu, jaki był potrzeby do wydania opinii podlega ocenie Sądu, która to ocena powinna być dokonana z uwzględnieniem posiadanych przez biegłego kwalifikacji, stopnia trudności sprawy, w której powołano biegłego, objętości akt z uwzględnieniem rodzaju zamieszczonych w nich dokumentów, zakresu opinii, jej obszerności i zawartości merytorycznej. W oparciu o takie właśnie wytyczne, w kontekście obszerności zebranego w sprawie materiału dowodowego (podstawą wydania opinii były nie tylko akta sprawy ale i akta dotyczące szkody), obszerności opinii wraz z załącznikami (która obejmowała łącznie 16 stron) oraz przedmiotu opinii Sąd tej oceny dokonał. Zwrócić należy też uwagę, że analiza zebranego materiału dowodowego wymagała oceny pod kątem ustalonych norm i analizy rynku lokalnego. Niezależnie od wielości sporządzanych opinii i wpracowanej praktyki, szybkości działania czy ugruntowania wiedzy biegłego z całą pewnością, przy ustalaniu wynagrodzenia, uwzględnić należy czas poświęcony na szczegółową analizę treści dokumentów źródłowych stanowiących podstawę opinii, odrębność okresu, którego dotyczy analiza rynku lokalnego, odmienność pojazdów, uszkodzonych części, zakresu uszkodzeń i innych indywidualnych dla każdej sprawy okoliczności. Zwłaszcza przy tezie dowodowej tak ogólnie określonej jak w niniejszej sprawie przez stronę powodową (na okoliczność celowych i ekonomicznie uzasadnionych kosztów naprawy).

W kontekście zaś dalszych zarzutów zaznaczenia wymaga, że dowód z opinii biegłego przeprowadzany jest w celu zasięgnięcia opinii w przypadkach, w których dla wyjaśnienia okoliczności faktycznych sprawy potrzebne są wiadomości specjalne. Zadaniem biegłego przy sporządzaniu opinii jest więc co do zasady naświetlenie i wyjaśnienie sądowi okoliczności z punktu widzenia posiadanych przez niego wiadomości specjalnych przy uwzględnieniu zebranego i udostępnionego materiału sprawy. Specyfika dowodu z opinii biegłego leży w tym, że dowód ten zasadniczo nie ma na celu poszukiwania lub gromadzenia materiału procesowego, lecz służy pozyskaniu wiedzy z dziedzin specjalistycznych (nauki, techniki itp.) wychodzącej poza obręb wiedzy powszechnej, lecz niezbędnej dla prawidłowej oceny przez Sąd innych dowodów i twierdzeń przedstawionych pod osąd przez strony. Zatem dowód ten winien w swoim wyniku odnosić się w sposób precyzyjny do kwestii wskazanych w postanowieniu dowodowym z perspektywy posiadanej przez biegłego specjalizacji (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 11 lipca 1969 r., I CR 140/69; uzasadnienie wyroku Sądu Najwyższego z dnia 19 grudnia 2006 r., V CSK 360/06). Wydana w niniejszej sprawie opinia odpowiada tezie dowodowej określonej przez Sąd, a więc biegły w ramach i granicach postanowienia dowodowego spełnił obowiązek przedstawienia zgodnej z jego wiedzą ewaluacji materiału procesowego.

W niniejszej sprawie, wbrew twierdzeniom pozwanej, nie można przyjąć, że Sąd Rejonowy nie dokonał oceny karty pracy biegłego i wystawionego przez niego rachunek w powołanym wyżej aspekcie (przyznając biegłemu kwotę 1.259,52 zł brutto, tak jak wnosił biegły). W uzasadnieniu zaskarżonego orzeczenie wskazał podstawę rozstrzygnięcia i wskazał na przesłanki rozstrzygnięcia to uzasadniające, a mianowicie sprowadzające się do braku podstaw do kwestionowania poświęconego przez biegłego czasu na wydanie opinii. Wobec pełnej akcentacji wniosku trudno czynić sądowi zarzut naruszenia art. 328 § 2 k.p.c. w zw. z art. 361 k.p.c.

W tym stanie rzeczy Sąd Okręgowy zażalenia jako bezzasadne oddalił na podstawie art. 385 k.p.c. w zw. z art. 397 § 2 k.p.c.

SSO N. Pawłowska-Grzelczak SSO A. Górnik SSO P. Baranowska

ZARZĄDZENIE

1. (...)

2. (...)

3. (...)